

APROPEM-NOS A L'FP

08

CÀPSULA

2021-2022

Persones integrants dels equips del Servei d'Ordenació de la Formació Professional Inicial i del Servei d'Ordenació dels Ensenyaments de Règim Especial de la Direcció General de Formació Professional, del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

Les persones amb necessitats educatives especials (NEE) tenen cabuda a l'FP. Hi ha diferents opcions. En aquesta càpsula hem recollit les possibilitats que ofereixen els cicles formatius, els Programes de Formació Inicial (PFI) i els Ensenyaments de Règim Especial. Altres opcions, com els Itineraris Formatius Específics (IFE), que són ensenyaments professionals adreçats a alumnat amb necessitats educatives especials associades a una discapacitat intel·lectual lleu o moderada, els ressenyem als enllaços del final de la càpsula.

Formació professional inicial: cicles formatius de grau mitjà i superior

L'alumnat amb necessitats educatives especials, té cabuda a l'FP?

Sí, a l'FP hi poden accedir els alumnes amb NEE. En cadascun dels cicles formatius es reserven dues places per alumnes en aquesta situació. Si un alumne accedeix a un cicle formatiu pot demanar una modificació curricular per adaptar el currículum a les seves capacitats. Aquesta modificació pot comportar l'obtenció de la titulació o, en cas que no pugui assolir les competències del perfil professional i, per tant no pugui obtenir el títol, una certificació d'estudis parcials.

A quines alternatives educatives pot accedir l'alumnat amb NEE?

L'alumnat amb NEE pot accedir a qualsevol cicle formatiu.

De l'àmplia oferta de titulacions de Formació Professional s'hauria de tenir en compte la situació de cada alumne o alumna per escollir el que millor s'adapti a les seves possibilitats.

D'altra banda, hi ha altres programes de Formació Professional als que poden accedir els alumnes amb NEE: els Itineraris Formatius Específics (IFE) i els Programes de Formació i Inserció (PFI).

Quines adaptacions es fan quan hi ha una persona amb NEE a un cicle formatiu?

Els centres poden preveure mesures metodològiques o bé modificacions curriculars. En el cas de les modificacions curriculars hi ha dues possibilitats, depenent de la situació particular de cada alumne o alumna i de l'assoliment o no de la competència general del títol:

a. Modificacions curriculars que puguin garantir l'assoliment de la competència general del cicle formatiu i conduir, una vegada superat el cicle, a l'obtenció del títol de tècnic o tècnica, o tècnic o tècnica superior. La modificació curricular pot comportar canvis en els criteris d'avaluació i continguts de les unitats formatives o bé en alguns resultats d'aprenentatge d'unitats formatives no directament relacionades amb les unitats de competència.

b. Modificacions curriculars que no puguin garantir l'assoliment de la competència general del cicle, però sí conduir a l'obtenció d'un certificat d'estudis parcial. Aquestes modificacions curriculars poden preveure la supressió total d'algun o alguns mòduls professionals o unitats formatives, i la modificació, si cal, dels resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació de les unitats formatives que ho necessitin. El centre expedirà un certificat d'estudis parcials dels mòduls professionals o unitats formatives superades d'acord amb la modificació feta i, si escau, el certificat de competències professionals acreditades.

Com es fan les adaptacions als cicles formatius de les persones amb NEE?

En el cas de les modificacions curriculars es poden modificar els resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació de les unitats formatives, o bé suprimir unitats formatives o mòduls professionals, depenent de les necessitats de l'alumnat.

La sol·licitud d'una modificació curricular pot ser proposada pel mateix alumnat o pels pares o tutor legal si és menor d'edat o pel centre educatiu, a proposta de l'equip docent, vistes les necessitats educatives específiques i les competències professionals que ha d'assolir en el cicle formatiu. Correspon al centre educatiu elaborar la proposta de modificació curricular.

En acabar els estudis, es pot aconseguir la titulació oficial als cicles formatius?

Sí, si l'alumne o alumna ha assolit la competència general del títol. En el cas que no sigui així pot obtenir un certificat d'estudis parcials.

Què han de fer les famílies per estar informades sobre les NEE a l'FP? On es poden informar?

Les famílies es poden informar en els propis centres en funció dels interessos dels seus fills/es, a les web institucionals (Tria Educativa o Gencat), les web oficials dels centres o al Saló de l'Ensenyament, per exemple.

<https://triaeducativa.gencat.cat/ca/inici>

<https://educacio.gencat.cat/ca/inici/>

El procés de preinscripció i matrícula és el mateix? Què cal fer?

El procés de preinscripció i matrícula al centre és el mateix per a tot l'alumnat. Per poder accedir a una de les places de reserva per a persones amb NEE, s'haurà de fer constar a la sol·licitud.

Quina valoració en feu dels resultats educatius de l'alumnat amb NEE?

La nostra valoració és molt positiva.

Quines recomanacions feu, com a Departament d'Educació, a les famílies amb fills i filles amb NEE?

La recomanació principal seria que cal una adequada orientació educativa i professional, amb l'assessorament dels professionals d'orientació del centre i dels EAP, per a que la persona amb NEE pugui triar, dins de l'àmplia oferta formativa dels ensenyaments d'FP, la que millor s'adeqüi a les seves característiques i li doni més opcions d'inserció laboral.

Programes de Formació Inicial: Programes de Formació i Inserció (PFI)

L'alumnat amb necessitats educatives especials, té cabuda als PFI?

Pel que fa a l'alumnat no graduat en ESO, el Departament d'Educació preveu la possibilitat d'accedir als Programes de Formació Inicial (PFI). En aquest cas, l'alumnat amb necessitats educatives especials pot inscriure's en un grup ordinari de PFI, amb una reserva d'un lloc per a aquest tipus d'alumnat, o inscriure's als grups específics NEEs, que s'implementen tenint en compte les necessitats del territori, i a petició dels Serveis Territorials del Departament d'Educació.

En el cas de programes adreçats específicament a alumnat amb necessitats educatives especials, la durada és de dos anys acadèmics.

Quines adaptacions es fan quan hi ha una persona amb NEE a un PFI?

La gestió de l'alumnat NESE als PFIs es realitza de la següent manera, segons consta a la Resolució ENS/1102/2014, de 21 de maig, article 7.2:

a) Programes adaptats dirigits específicament a alumnat amb necessitats educatives especials.

Cada centre ha d'adaptar el desenvolupament del programa a les característiques de l'alumnat que atén. Aquesta adaptació podrà consistir en flexibilitzar la durada, els continguts a desenvolupar o ambdós coses:

- i) Realitzant programes de durada adaptada.
- ii) Desenvolupant els continguts associats a aquelles unitats de competència del perfil professional que consideri més adients per al col·lectiu destinatari, centrant-se en aquelles competències que l'alumnat pugui cursar amb més garanties d'èxit.

b) Els alumnes amb NESE en els grups ordinaris PFI.

En cada grup dels programes de formació i inserció es fa una reserva d'un lloc per a alumnat amb necessitats educatives especials.

Els grups dels plans d'iniciació professional per a l'alumnat amb necessitats educatives especials atendran un mínim de 8 joves i un màxim de 12.

En acabar els estudis, es pot aconseguir la titulació oficial als PFI?

A l'apartat 8.4 del Documents per a l'organització i la gestió dels centres dels PFIs per aquest curs, es determina:

L'alumnat dels programes de formació i inserció obté un certificat expedit pel centre o per l'establiment de formació on ha cursat els programes.

El certificat inclou la qualificació final dels mòduls per facilitar, a qui els superi, el reconeixement de la formació rebuda.

[...]

En el cas dels programes de formació i inserció per a grups d'alumnes amb necessitats educatives especials, cada alumne o alumna ha de rebre un certificat, en finalitzar el programa, en què han de constar els mòduls formatius amb avaluació positiva i la relació d'unitats de competència que acredita en l'àmbit professional corresponent.

Què han de fer les famílies per estar informades sobre les NEE als PFI? On es poden informar?

Les famílies tenen a la seva disposició diferents recursos per conèixer i informar-se sobre els PFIs:

- Informació que els hi proporciona el centre educatiu.
- Recursos d'orientació de cada territori.
- Pàgina Tria educativa.
- Pàgina de preinscripció.
- Saló d'Ensenyament, fires, jornades de portes obertes a instituts de postobligatòria.
- ...

El procés de preinscripció i matrícula és el mateix? Què cal fer?

Segons la RESOLUCIÓ EDU/596/2021, de 2 de març, per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula d'alumnes als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públic, per al curs 2021-2022, a l'annex 9 es determina:

Poden participar-hi joves no ocupats que compleixen com a mínim 16 anys d'edat i com a màxim 21 l'any d'inici del programa, que han deixat l'ESO sense obtenir-ne el títol i que en el moment d'iniciar els programes no segueixen estudis en el sistema educatiu ni participen en altres accions de formació.

[...]

Per acreditar la condició de discapacitat s'ha de presentar un certificat dels serveis de valoració i orientació a persones amb discapacitat (CAD) del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies o bé un informe de l'EAP en què s'indiqui l'existència d'indicis raonables que l'alumne/a presenta discapacitat.

Quina valoració en feu dels resultats educatius de l'alumnat amb NEE als PFI?

PFI Grups específics NEE - Històric resultats							
	Matrícula	Baixa	Actius a final de curs	Superen PFI	No superen PFI	Romanen 1 curs més	No avaluats
2018-2019	945	58	887	500	110	277	0
2019-2020	959	43	916	477	175	264	0
2020-2021	943	85	858	495	127	234	2

Es pot observar que el percentatge d'alumnat NEE que supera el PFI es troba al voltant del 55% (curs 2018-2019, 56,4%; curs 2019-2020, 52,1%; curs 2020-2021, 57,8%).

Quines recomanacions feu, com a Departament d'Educació, a les famílies amb fills i filles amb NEE?

Tal i com s'ha especificat a la pregunta 7, les famílies tenen a la seva disposició diferents recursos per conèixer i informar-se sobre els PFIs.

També és molt important la tutoria de l'alumnat dels programes de formació i inserció, que ha d'incorporar tant l'atenció personal individualitzada com el seguiment del grup, i s'ha de fer de manera contínua al llarg de tot el programa. En aquest aspecte, una de les funcions del tutor o tutora és fomentar la cooperació educativa entre l'equip de formadors i la família per seguir l'evolució de l'alumnat.

Formació Professional: Ensenyaments de Règim Especial (ERE)

L'alumnat amb necessitats educatives especials, té cabuda als Ensenyaments de Règim Especial (ERE)?

Per accedir als ERE, cal superar una prova específica per demostrar que l'alumne/a disposa de les aptituds, coneixements i condicions per poder cursar aquests estudis i assolir les competències previstes en el seu currículum. L'alumne/a pot sol·licitar l'adaptació de la prova específica, si és el cas.

L'alumnat amb motivació per seguir els estudis i voluntat d'inserció laboral té cabuda als ERE, sempre que superi la prova específica d'accés.

A quines alternatives educatives pot accedir l'alumnat amb NEE?

L'oferta educativa dels ERE és àmplia: ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, ensenyaments esportius, títols propis, ensenyaments de grau professional de música i dansa, idiomes i ensenyaments artístics superiors de grau i màsters en Música, Dansa, Art Dramàtic, Disseny i Conservació i Restauració de béns culturals. Per accedir a aquests ensenyaments cal tenir en compte que sempre es requereix una prova específica d'accés o un test de nivell en el cas dels idiomes, les condicions de les quals es poden consultar a:

<https://n9.cl/djaol>

Per a l'alumnat amb NEE, es pot sol·licitar adaptació de la prova específica d'accés o del test de nivell. Si se supera la prova específica d'accés o test de nivell, també es preveu la possibilitat d'adaptar el currículum de l'ensenyament sempre tenint en compte l'assoliment de les competències de l'estudi.

Quines adaptacions es fan quan hi ha una persona amb NEE als estudis de règim especial?

Els centres poden preveure adaptacions incorporades a la programació ordinària (mesures universals) o bé mesures de reforç o ampliació (mesures addicionals).

Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials els centres preveuen un pla de suport individualitzat que recull el conjunt d'actuacions planificades en la seva atenció educativa.

Com es fan les adaptacions als ERE de les persones amb NEE?

Cada centre, en el marc de la Comissió d'atenció a la diversitat, preveu la resposta a l'alumnat amb NEE d'acord amb el que indiquen cada curs les instruccions que recullen els documents d'organització i gestió de cada ensenyament.

En acabar els estudis, es pot aconseguir la titulació oficial?

Sí, en el cas que l'alumne/a hagi aprovat els crèdits/mòduls establerts en el títol i hagi assolit les competències.

Què han de fer les famílies per estar informades sobre les NEE als ERE? On es poden informar?

Les famílies es poden informar als propis centres en funció dels interessos dels seus fills/es, a les web institucionals (Tria Educativa o Gencat), les web oficials dels centres o al Saló de l'Ensenyament, per exemple.

Web: <https://triaeducativa.gencat.cat/ca/inici> o <https://educacio.gencat.cat/ca/inici/>

El procés de preinscripció i matrícula és el mateix? Què cal fer?

El procés de preinscripció i matrícula al centre és el mateix per a tot l'alumnat.

Ara bé, l'alumne/a s'ha d'inscriure a la prova específica d'accés i sol·licitar-ne l'adaptació, si escau. Són dos processos diferenciats: un, el procés de preinscripció, i l'altre, la inscripció a la prova específica. Cronològicament, primer s'ha de fer la inscripció a la prova específica d'accés i, posteriorment, es farà la preinscripció al centre. Si l'alumne vol sol·licitar adaptacions a la prova específica d'accés, haurà de presentar a la comissió avaluadora la documentació acreditativa.

Per més informació, consulteu la següent pàgina web:

<https://n9.cl/djaol>

Quina valoració en feu, dels resultats educatius de l'alumnat amb NEE als ERE?

La nostra valoració és molt positiva i cada centre educatiu té més informació sobre els casos concrets.

Quines recomanacions feu, com a Departament d'Educació, a les famílies amb fills i filles amb NEE?

La recomanació principal seria que cal coordinar la seva orientació educativa i professional amb l'assessorament dels professionals d'orientació del centre i dels EAP, prèviament a la tria de l'ensenyament per al qual optar.

D'aquesta manera es pot ajustar el trobar d'entre l'àmplia oferta educativa aquella que sigui més adequada per als seus fills i filles, i que també els ofereixi més possibilitats d'inserció laboral.

Per a aprofundir sobre L'FP (Necessitats Educatives Especials)

<https://n9.cl/zzzvc>

<https://n9.cl/51x8s>

<https://n9.cl/djaol>

<https://n9.cl/hmv0t>

<https://n9.cl/f7eal>

<https://n9.cl/ht53zt>

L'FP a les xarxes

<https://n9.cl/6pr69>

<https://n9.cl/wcfro>

<https://n9.cl/tjillo>

<https://n9.cl/68xbs>

<https://n9.cl/hkuf5>

<https://n9.cl/y2ely>

Notícies sobre FP (racó de lectura)

<https://n9.cl/mnxq0>

<https://n9.cl/k3w0c>

<https://n9.cl/vqy7r>

<https://n9.cl/mw9bd>

<https://n9.cl/nobva>

<https://n9.cl/kbsve>

